

Nr 2

Memorial med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

Bankoutskottet, som vid sitt första sammanträde denna dag emottagit den av fullmäktige i riksgäldskontoret, jämlikt 48 § av det för nämnda verk gällande reglementet, till riksdagen avgivna berättelsen om riksgäldskontorets ställning och förvaltning under den tid som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1969 års riksdag avgavs, får härmed enligt gällande instruktion till riksdagen överlämna samma berättelse.

Stockholm den 15 januari 1970

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Ståhle (s), Åkerlund (m), Nils Theodor Larsson (cp), Strandberg (m), fru Margit Lundblad (s) och herr Annerås (fp);

från a n d r a kammaren: herrar Regnéll (m), Hagnell (s), Börjesson i Glömminge (cp) och fru Dahl (s).

FULLMÄKTIGES I RIKSGÄLDSKONTORET BERÄTTELSE TILL RIKSDAGEN

Fullmäktige i riksgäldskontoret får härmed jämlikt 48 § av det för verket gällande reglementet avge berättelse om riksgäldskontorets ställning och förvaltning under den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1969 års riksdag avgavs.

I december 1969 utkom riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1968/69, innehållande text- och tabellmaterial till belysande av riksgäldskontorets verksamhet jämte vissa uppgifter även för tiden efter budgetårets utgång. Beträffande nämnda period torde fullmäktige få hänvisa till årsboken; i det följande lämnas sålunda allenast en kompletterande översikt över *riksgäldskontorets rörelse under senare halvåret 1969*.

Statsverkets utgiftsöverskott för driftbudgeten och transaktioner vid sidan av riksstaten uppgick under andra halvåret 1969 till 3 855 mkr. (under motsvarande period 1968 4 052). Riksgäldskontorets kassamässiga nettoutgifter för kapitalbudgeten utgjorde 1 955 mkr. (946), under det att för rörliga krediter noteras en nettoutgift på 173 mkr. (nettoinkomst på 114 mkr.). Det totala statliga utgiftsöverskottet under andra halvåret 1969 uppgick till 5 958 mkr. (4 930).

Budgetunderskottet finansierades så gott som helt genom upplåning. Statsskulden steg under andra halvåret 1969 med 5 942 mkr. (4 383) till 32 943 mkr. den 31 december 1969. Statsverkets och riksgäldskontorets checkräkningar samt riksgäldskontorets postgirokonto minskade med 16 mkr.

Utvecklingen under de senaste två åren i nu berörda avseenden framgår av nedanstående uppställning:

	Juli—december		År	År
	1969	1968	1969	1968
<i>Budgetutfallet</i>				
(nettoutgift —, nettoinkomst +)				
Driftbudgeten	— 3 855	— 4 052	— 228	— 1 547
Kapitalbudgeten, rörliga krediter				
m. m.	— 2 103	— 878	— 3 568	— 1 823
Summa	— 5 958	— 4 930	— 3 796	— 3 370
<i>Finansiering</i>				
Statsskulden (ökning +, minskning —)	+ 5 942	+ 4 383	+ 3 527	+ 3 638
Statsverkets och riksgäldskontorets kassa jämte utlämnade dagslån, (minskning +, ökning —)	+ 16	+ 547	+ 269	— 268
Summa	+ 5 958	+ 4 930	+ 3 796	+ 3 370

Under andra halvåret 1969 emitterade riksgäldskontoret två räntelöpande obligationslån, nämligen 1969 års 7 1/4 % lån av 3/9 med 11 års löptid och 1970 års 7 1/4 % amorteringslån av 20/1, vilket lån återbetalas under åren 1976—1985 med en tiondedel av lånebeloppet årligen efter utlottning och/eller uppköp av utelöpande obligationer. På räntelöpande obligationslån inflöt under andra halvåret 1969 totalt 1 813 mkr., nämligen på 1969 års 6 3/4 % lån av 5/6 (emitterat i juni 1969) 450 mkr., på 1969 års 7 1/4 % lån av 3/9 800 mkr. och på 1970 års 7 1/4 % amorteringslån av 20/1 563 mkr. Vidare emitterades ett sparobligationslån, SPAR -69, med en löptid av 9 år och med en genomsnittlig årlig förräntning av 8,0 %. Ränta beräknas under tiden 1/12 1969—1/3 1977 efter 7 1/2 % för år. Sistnämnda dag utgår dessutom en bonus, motsvarande 6 % av obligationens inköpsvärde, vilket betyder en dittills genomsnittlig årlig förräntning av 8,0 %. Under obligationens återstående löptid utgår ränta efter 8 %. I övrigt är SPAR -69 utformat på samma sätt som de under senare år emitterade sparobligationslånen. Sammanlagt tecknades på SPAR -69 preliminärt 304 mkr., varav 65 mkr. inflöt till riksgäldskontoret under andra halvåret 1969. Upplåningen i övrigt skedde huvudsakligen mot skattkamarväxlar med 4 277 mkr. och mot dagslån hos banker m. fl. med 281 mkr.

Under halvåret inlöstes tre räntelöpande obligationslån på sammanlagt 440 mkr., nämligen 1954 års 3 1/2 % lån av 15/10 på 255 mkr., 1954 års 3 3/4 % lån av 30/11 på 71 mkr. (emitterat i Schweiz, Sfr 60 000 000) samt 1939 års 2 3/4 % lån av den 15/12 på 115 mkr. Vidare inlöstes på förfallodagen den 1 oktober 1969 50 mkr. statsskuldförbindelser.

Riksgäldskontorets ställning vid slutet av år 1969 framgår av bifogade sammandrag av kontorets balansräkning (bilaga 1), som utvisar de förändringar i riksgäldskontorets tillgångar och skulder, som ägt rum under andra halvåret 1969. I bilaga 2 lämnas en sammanställning över statens lånebehov och hur detta lånebehov täckts under kalenderåren 1967—1969 med beloppen fördelade på halvår.

I det följande redogöres närmare för rörelsen under andra halvåret 1969.

Riksgäldskontorets utgifter och inkomster under tiden 1 juli—31 december 1969

Riksgäldskontorets utgifter och inkomster under andra halvåret 1969 (netto i mkr.) sammanfattas här nedan under sina huvudrubriker, varjämte för jämförelse lämnas siffror för andra halvåret 1968:

	1/7—31/12 1969		1/7—31/12 1968	
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster
Till statsverket återlämnad kassabehållning	3 856	—	4 045	—
Kapitalbudgeten	1 955	—	946	—
Rörliga krediter	173	—	—	114
Övriga konton	—	25	46	—
Upplåning	—	5 942	—	4 383
Dagslån till vissa banker m. fl.	—	—	—	538
Kassaminskning (checkräkning och postgiro)	—	17	—	2
Summa	5 984	5 984	5 037	5 037

Kassabehållning från statsverket

Den 30 juni 1969 uppgick riksgäldskontorets skuld till statsverket på grund av statsverkets till riksgäldskontoret överlämnade kassabehållningar till 4 293 mkr., varvid hänsyn numera tagits till att statsverkets fordran på riksgäldskontoret ökats med 87,6 mkr. i samband med uppvärdering av vissa statliga kapitalfonder (kungl. brev den 29 maj 1969 och den 27 juni 1969). Ifrågavarande bokföringsåtgärd företogs först i november 1969 per den 30 juni 1969, varför i riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1968/69 en kassabehållning redovisas på 4 205 mkr. Den 31 december 1969 utgjorde skulden 665 mkr. Storleken av de medel riksgäldskontoret måste försträcka resp. kan erhålla från statsverket är beroende av driftbudgetens utfall, d. v. s. förhållandet mellan statens löpande inkomster och utgifter. Det kassamässiga resultatet av driftbudgeten, sådant det framgår av rörelsen på statsverkets checkräkning, motsvarade för andra halvåret 1969 ett utgiftsöverskott på 3 855 mkr. För att täcka detta belopp återlämnade riksgäldskontoret till statsverket 3 856 mkr. av statsverkets kassabehållningar. Dessa behållningar minskades härigenom till 436 mkr. per den 31 december 1969.

Kapitalbudgeten

Riksgäldskontorets utgifter och inkomster på investeringsbemyndigandena för de olika kapitalfonderna under andra halvåret 1969 fördelar sig på följande sätt:

Nettoutgifter:	Bokförings- mässigt mkr.	Kassa- mässigt mkr.
Försvarets fabriksverks fond	7	6
Televerkets fond	13	23
Statens järnvägars fond	—	54
Luftfartsverkets fond	5	—
Statens vattenfallsverks fond	6	—
Domänverkets fond	4	1
Försvarets fastighetsfond	3	16
Statens utlåningsfonder	1 351	1 371
Fonden för låneunderstöd	11	68
Fonden för statens aktier	381	396
Sjöfartsverkets fond	3	4
Statens datamaskinfond	—	9

	Bokförings- mässigt mkr.	Kassa- mässigt mkr.
Fonden för förlag till statsverket	11	11
Diverse fonder	2 1 797	3 1 962
Nettoinkomster:		
Statens allmänna fastighetsfond	28	— 4
Fonden för kreditgivning till utlandet	10	10
Diverse fonder	1 39	1 7
	Netto 1 758	1 955

Skillnaden mellan de kassamässiga och de bokföringsmässiga beloppen motsvarar det belopp på netto 197 mkr., som i riksgäldskontorets bokslut per 30/6 1969 balanserades som skuld till diverse fonder för oreglerade anslagsmedel och som kassamässigt reglerades under andra halvåret 1969.

I de kassamässiga nettoutgifterna till statens utlåningsfonder ingår 1 310 mkr. till lånefonden för bostadsbyggande. Bland utgifterna under fonden för statens aktier märkes främst aktieteckning med 300 mkr. i Sveriges Investeringsbank AB.

Rörliga krediter

Riksgäldskontorets fordran för utbetalningar till vissa myndigheter m. fl. på för dem jämlikt riksdagens beslut i riksgäldskontoret öppnade rörliga krediter utgjorde den 30 juni 1969 1 210 mkr. Denna fordran ökade under andra halvåret 1969 med 173 mkr. till 1 383 mkr. per den 31 december 1969 på sätt framgår av följande sammanställning:

Myndighet m. fl.	Med- given högsta kredit mkr.	Räntefot		Ute- stående belopp den 30/6 1969 mkr.	1/7—31/12 1969		Ute- stående belopp den 31/12 1969 mkr.
		28/2— 10/7 1969 %	fr.o.m. 11/7 1969 %		Utbe- talda belopp mkr.	Återbe- talda belopp mkr.	
Televerket	325,0	6 ¹ / ₂	7 ¹ / ₂	205,0	285,0	270,0	220,0
Statens järnvägar	150,0	»	»	—	—	—	—
Statens vattenfallsverk	200,0	»	»	50,0	280,0	190,0	140,0
Domänverket	130,0	»	»	14,0	64,0	60,0	18,0
Luftfartsverket	3,0	»	»	—	—	—	—
Försvarets fabriksverk	40,0	»	»	3,0	32,5	35,5	—
Försvarets materielverk (Stockholms örlogsvarv) ..	5,0	»	»	—	—	—	—
Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap	¹ 740,0	»	»	625,4	—	—	625,4
Statens jordbruksnämnd ..	40,0	»	»	—	40,0	—	40,0
Svenska reproduktions AB ..	0,7	7 ¹ / ₄	8 ¹ / ₄	—	—	—	—
Karlskronavarvet AB	8,0	»	»	—	—	—	—
Svenska Tobaks AB	10,0	»	»	—	—	—	—
AB Vin- och spritcentralen ..	10,0	»	»	—	—	—	—
Svensk spannmålshandel ..	190,0	»	»	175,0	15,0	—	190,0
Svensk kötthandel	50,0	»	»	50,0	—	—	50,0
Allmänna bevaknings AB ..	3,0	»	»	—	—	—	—
Norrbottens järnverk AB ..	125,0	»	»	88,0	90,0	78,0	100,0
Kungl. Maj:t	² 5,0	—	—	—	—	—	—
	Summa 2 034,7			1 210,4	806,5	633,5	1 383,4

¹ Kungl. Maj:t har medgivit att krediten må disponeras intill 688,6 mkr.

² För oförutsedda kapitalmedelsutgifter av katastrofnatur (prop. nr 308/46).

Riksgäldskontorets upplåning under andra halvåret 1969

Av efterföljande sammanställning framgår förändringarna i statsskuldens sammansättning under andra halvåret 1969:

	Utestående belopp den		Förändring mkr.
	30/6 1969 mkr.	31/12 1969 mkr.	
Räntelöpande obligationslån	16 640	18 013	+ 1 373
Premieobligationslån	3 375	3 375	—
Statsskuldförbindelser	1 065	1 015	— 50
Sparobligationer av år 1969 (Spar 69)	—	65	+ 65
Sparobligationer (tidigare emissioner)	1 251	1 252	+ 1
Av staten övertagna lån	7	7	— 0
Prisutjämningsavgifter vid export av trävaror m. m.	2	2	—
Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.	854	849	— 5
Kortfristig upplåning hos banker m. fl.	660	941	+ 281
Skattkamarväxlar	3 148	7 425	+ 4 277
Summa	27 001	32 943	+ 5 942
Därav:			
Fonderad statsskuld	21 256	22 632	+ 1 376
Tillfällig statsskuld	5 745	10 311	+ 4 566

De viktigaste förändringarna i statsskulden under andra halvåret 1969 framgår av följande redogörelse.

Räntelöpande obligationslån

Statens skuld för räntelöpande obligationer uppgick den	Kronor
30 juni 1969 till	16 639 566 820
Under andra halvåret 1969 <i>ökade</i> denna skuld genom försäljning på följande obligationslån:	
1969 års 6 3/4 % lån av 5/6 (löptid 10 år) ..	450 191 000
1969 års 7 1/4 % lån av 3/9 (löptid 11 år) ..	800 000 000
1970 års 7 1/4 % amorteringslån av 20/1 (amortering 1976—1985)	563 240 000 + 1 813 431 000
Å andra sidan <i>minskade</i> skulden genom inlösen av	
1954 års 3 1/2 % lån 15/10 (15/10 1969) ..	254 763 000
1954 års 3 3/4 % lån av 30/11; emitterat i Schweiz, Sfr 60 000 000 (30/11 1969)	70 982 220
1939 års 2 3/4 % lån av 15/12 (15/12 1969)	114 593 700 — 440 338 920
Skulden utgjorde den 31 december 1969	18 012 658 900

1969 års 6 3/4 % lån av den 5/6

En redogörelse för detta lån har lämnats i riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1968/69 (s. 18). Vid slutet av juni 1969 hade på lånet likvide-rats 449 809 000 kr., varav av riksbanken 398 mkr. Under juli—augusti 1969

infiöt likvid för den återstående delen av lånet, nom. 450 191 000 kr. Den totalt influtna lånevalutan redovisas enligt följande:

Nominellt belopp kr.	Provision kr.	Influtet belopp kr.	Kurs %	Effektiv räntefot %
900 000 000	978 454	899 021 546	99,891	6,766

Emissionskostnaderna uppgick till 16 925 kr., varav 6 950 kr. utgjorde tryckningskostnader och 9 975 kr. annonskostnader.

1969 års 7 1/4 % lån av den 3/9

Den 21 augusti 1969 beslöt fullmäktige upplägga ett långfristigt statsobligationslån, daterat den 3 september 1969 och löpande med 7 1/4 % ränta. Lånet har en löptid av 11 år och förfaller till återbetalning den 3 september 1980 med rätt för riksgäldskontoret att fr. o. m. den 3 september 1979 inlösa lånet efter minst två månader förut verkställd uppsägning. Lånet utbjöds till teckning under tiden 22—29 augusti 1969 med rätt för riksgäldskontoret att i förtid avbryta teckningen ävensom att reducera tecknade belopp.

Något lånebelopp fastställdes icke på förhand. Försäljningskursen var pari. Likvid för tecknade obligationer skulle erläggas så snart tilldelning skett. Sista inbetalningsdagen var den 24 oktober 1969. Vid emissionen medverkade riksbanken, affärsbankerna och övriga fondkommissionärer mot en provision av 0,2 % på likviderat nominellt belopp som förmedlades för kunds räkning. Vid teckningstidens utgång den 29 augusti 1969 hade tecknats sammanlagt 435 170 000 kr., vilket belopp tilldelades tecknarna utan reduktion. Riksbanken övertog nominellt 364 830 000 kr. av lånet, varigenom det totala lånebeloppet blev 800 000 000 kr.

Teckningarnas fördelning på olika grupper av tecknare framgår av följande sammanställning:

	Mkr.	%
Statsinstitutioner (inkl. av dem förvaltade fonder, donationer, kassor o. d.) ..	366,0	45,8
Kommuner, landsting och andra offentliga samfälligheter	0,4	0,1
Affärsbanker	20,0	2,5
Sparbanker	8,1	1,0
Försäkringsanstalter (inkl. AP-fonden)	383,9	48,0
Övriga kreditinrättningar	0,5	0,1
Aktiebolag, ekonomiska föreningar o. d.	5,3	0,7
Fonder, stiftelser etc. som ej förvaltas av statsinstitutioner	4,1	0,5
Understödsföreningar, sjuk- och arbetslöshetskassor etc.	2,2	0,3
Enskilda personer (1 174 st.)	9,5	1,2
Summa	800,0	100,0

Den influtna lånevalutan redovisas enligt följande:

Nominellt belopp kr.	Provision kr.	Influtet belopp kr.	Kurs %	Effektiv räntefot %
800 000 000	827 488	799 172 512	99,897	7,264

Emissionskostnaderna uppgick till 102 894 kr., varav 8 440 kr. utgjorde tryckningskostnader och 94 454 kr. annonskostnader.

1970 års 7 1/4 % amorteringslån av den 20/1

Den 13 november 1969 beslöt fullmäktige att emittera ett 15-årigt amorteringslån daterat den 20 januari 1970, löpande med 7 1/4 % ränta och med amorteringsfrihet under de första fem åren av lånets löptid. Lånet återbetalas under åren 1976—1985 med en tiondedel av lånebeloppet årligen efter utlottning under oktober månad eller genom uppköp av utelöpande obligationer eller genom användande av båda dessa förfaringssätt i förening. Slutbetalning skall ske senast den 20 januari 1985.

Av lånet utbjöds 600 mkr. till teckning under tiden 17—19 november 1969 med rätt för riksgäldskontoret att i förtid avbryta teckningen ävensom att reducera tecknade belopp. Försäljningskursen var pari. Likvid för lånet kunde erläggas så snart tilldelning skett. Sista inbetalningsdag är den 20 januari 1970.

Vid emissionen medverkade riksbanken, affärsbankerna och övriga fondkommissionärer mot en provision av 0,2 % på likviderat nominellt belopp, som förmedlades för kunds räkning.

Teckningen avbröts redan efter första teckningsdagen då lånet fulltecknats. Riksbanken övertog i december 1969 nominellt 300 mkr. av lånet, varigenom lånets slutsumma blev 900 mkr.

Per den 31 december 1969 hade på lånet likviderats nom. 563 240 000 kr., varav av riksbanken 300 000 000 kr.

Statsskuldförbindelser

Beloppet av utelöpande statsskuldförbindelser uppgick den 30 juni 1969 till 1 064 985 200 kr. Den 1 oktober 1969 inlöstes statsskuldförbindelser på sammanlagt 50 000 000 kr., varför skulden per den 31 december 1969 uppgick till 1 014 985 200 kr.

Sparobligationer av år 1960, 1961, 1966, 1967 och 1968

Utvecklingen av riksgäldskontorets skuld för dessa sparobligationer under andra halvåret 1969 framgår av följande sammanställning:

	Låneskuld den 30 juni 1969 kr.	Krediterade räntor kr.	Inlösta obliga- tioner kr.	Låneskuld den 31 dec. 1969 kr.
Spar 60	123 371 329: 35	3 429 013: 55	9 750 041: 65	117 050 301: 25
Spar 61	69 720 750: —	1 945 921: 30	17 964 143: 80	53 702 527: 50
Spar 66	483 383 414: 25	15 879 609: 20	7 203 736: 40	492 059 287: 05
Spar 67	238 263 948: 80	6 551 267: 50	9 311 126: 55	235 504 089: 75
Spar 68	335 905 600: —	20 018 940: —	2 256 600: —	353 667 940: —

Sparobligationer av år 1969 (SPAR-69)

Den 6 november 1969 beslöt fullmäktige att emittera ett nytt sparobligationslån, benämnt SPAR-69 och konstruerat på i huvudsak samma sätt som tidigare under 1960-talet emitterade sparobligationslån.

Obligationerna är daterade den 1 december 1969 och utställda och registrerade på viss man. De är ouppsägbara från riksgäldskontorets sida, men kan på ägarens önskan inlösas när som helst före förfallodagen till nominella värdet med tillägg av upplupen ränta.

SPAR-69 förfaller till betalning den 1 december 1978 (9 år). Obligationerna inlöses då med belopp motsvarande dubbla inköpsvärdet, vilket innebär en genomsnittlig årlig förräntning under de nio åren av 8 %. Räntan, som ackumuleras och utbetalas endast i samband med obligationens inlösen, utgår från den 1 december 1969 och beräknas efter en räntefot som är oförändrat 7,5 % under 7 1/4 år, d. v. s. till den 1 mars 1977. Vid denna tidpunkt tillkommer en bonus på 6 % vilket gör att räntan för den gångna perioden (7 1/4 år) blir i genomsnitt 8 %. Obligationerna löper därefter i ytterligare 1 3/4 år med en fast förräntning av 8 %. På lånets förfallodag den 1 december 1978 har därigenom den ursprungliga kapitalinsatsen fördubblats. Vid inlösen före den 1 december 1970 utgår ingen ränta. Räntan lägges till kapitalet första gången i december 1970 (ett års ränta) och därefter månadsvis och kapitaliseras varje år (ränta på ränta).

Sparobligationerna, som är utställda på valörer på 100, 500, 1 000 och 5 000 kr., får innehas endast av fysiska personer, och innehavet är maximerat till 25 000 kr. per person. Obligationerna får ej överlåtas. Äganderätten kan dock, utan hinder av maximibestämmelsen, övergå på annan genom arv, bodelning, testamente eller exekutivt förvärv.

Sparobligation, som utfärdats för omyndig, kan avgiftsfritt inskrivas i statsskuldboken. I övrigt mottages sparobligationer icke till inskrivning.

Sparobligationerna är enligt skattebestämmelserna likställda med bankinsättningar. Räntan på SPAR-69 skall, även om obligationerna inte inlösts under beskattningsåret och upplupen ränta således ej lyfts, i självdeklarationen dock upptagas såsom inkomst med det belopp, varmed obligationernas inlösningsvärde ökat under beskattningsåret.

SPAR-69-obligationerna såldes genom teckning under tiden 10 november—12 december 1969. Teckningstiden fastställdes ursprungligen till 10 november—5 december, men med hänsyn till att en betydande del av den överskjutande skatten beräknades bli utbetald först i andra decemberveckan beslöt fullmäktige den 4 december att förlänga teckningstiden t. o. m. den 12 december.

Likvid för tecknade obligationer skall erläggas senast den 31 januari 1970.

För varje obligationsbelopp av 100 kr., som inbetalades under tiden 10—15 november 1969, erhöll köparen 50 öre i förskottsrenta. Vid betalning under tiden 17 november—31 december 1969 erlades det nominella beloppet utan något tillägg eller avdrag för ränta. Vid betalning under januari 1970 erlägger köparen upplupen ränta med 1 krona för varje tecknat belopp av 100 kr.

Försäljningen av SPAR-69 ägde rum förutom i riksgäldskontoret hos riksbanken, postanstalter, affärsbanker, sparbanker och jordbrukskassor. Influten likvid för under november 1969 betalda obligationer skulle inlevereras till riksgäldskontoret senast den 15 december 1969, medan inleverans av likvid för obligationer betalda under december 1969 skall ske senast den 15 januari 1970 och för obligationer betalda under januari 1970 senast den 16 februari 1970. Ersättning till de medverkande bankerna m. fl. utgår dels i form av provision med 0,2 % på beloppet av försålda och likviderade sparobligationer (inköpspris), dels med kr. 4:— för varje till riksgäldskontoret redovisad teckningsanmälan. Riksgäldskontoret ombesörjer utfärdandet av SPAR-69 obligationerna, med undantag av obligationer som sålts genom postverket. Dessa obligationer utfärdas av postbanken, som erhåller särskild ersättning härför med kr. 2:50 för varje utfärdad obligation.

Inlösningsprovision utgår till samtliga medverkande banker m. fl. med kr. 2:50 för varje förtidsinlöst obligation och med 1 kr. för varje obligation, som inlöses fr. o. m. förfallodagen den 1 december 1978.

Sammanlagt tecknades på SPAR-69 304,2 mkr. fördelat på de olika teckningsställena på följande sätt (preliminära uppgifter):

	Antal tecknare st.	Mkr.
Riksgäldskontoret	1 400	7,0
Riksbanken	500	2,8
Postbanken	15 000	52,1
Affärsbanker (exkl. Sparbankernas Bank AB och Jordbrukets Bank) .	29 200	132,9
Sparbanker och Sparbankernas Bank AB	25 200	99,1
Jordbrukskassor och Jordbrukets Bank	2 600	10,3
Summa	73 900	304,2

Medelbeloppet per teckning utgör ca 4 100 kr.

En jämförelse med tidigare sparobligationslån framgår av följande sammanställning:

	Antal tecknare st.	Mkr.	Medelbelopp per teckning kr.
Spar-60	55 659	152,0	2 731
Spar-61	30 526	69,5	2 278
Spar-66	103 823	424,2	4 086
Spar-67	64 178	228,3	3 557
Spar-68	97 584	339,3	3 477
Spar-69 (prel.)....	73 900	304,2	4 100

Emissionen understöddes av omfattande försäljningsåtgärder, bl. a. genom annonsering i tidningspressen, genom affischering samt genom spridande av en broschyr, som presenterade lånet och gav information om lånevillkoren. Broschyren distribuerades förutom till alla försäljningsställen bl. a. till tecknare av tidigare sparobligationslån.

Intill utgången av december 1969 hade nom. 65 152 200 kr. influtit på SPAR-69.

Av staten övertagna lån

Statens skuld på grund av övertagna lån, som den 30 juni 1969 utgjorde 7 096 000 kr. minskades under andra halvåret 1969 genom amortering på olika lån med 367 000 kr. Skulden utgjorde härefter den 31.12.1969 6 729 000 kr.

Prisutjämnings- och konjunkturutjämningsavgifter vid export av vissa trävaror

Riksgäldskontorets skuld för inbetalda prisutjämningsavgifter och konjunkturutjämningsavgifter utgjorde den 30 juni 1969 kr. 2 035 142: 40. Någon ändring har icke inträffat under andra halvåret 1969, varför skulden den 31.12.1969 uppgår till samma belopp. Härav står kr. 6 142: 40, avsatta till lågkonjunkturfonden, till arbetsmarknadsstyrelsens förfogande, medan resterande kr. 2 029 000: —, som utgöres av prisutjämningsavgifter influetna vid export under 1951 och 1952, disponeras av statskontoret.

Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.

	Kronor
Den del av statsskulden, som redovisas under ovanstående rubrik, utgjorde den 30 juni 1969	854 016 300: 44
Under andra halvåret 1969 skedde i densamma följande förändringar:	
Statens pensionsanstalts pensionsfond — 12 844 662: 74	
Exportkreditfonden	+ 7 780 000: —
Skulden utgjorde den 31 december 1969	848 951 637: 70

Kortfristig upplåning hos banker m. fl.

Kortfristig kredit (dagslån)

Riksgäldskontoret upptog under andra halvåret 1969 dagslån hos affärsbankerna, postbanken m. fl. på sätt framgår av följande sammanställning:

Månad	Räntefot	Upptagna lån ¹	Återbetalda lån ¹	Nettoförändring under månaden	Högsta saldo under månaden	Lägsta saldo under månaden	Utestående lån vid slutet av månaden
	%	mkr.	mkr.	mkr.	mkr.	mkr.	mkr.
1969							
Juni							660
Juli	9—10	2 386	2 316	+ 70	1 786	730	730
Aug.	10	536	665	— 129	792	521	601
Sept.	10	985	1 027	— 42	1 313	521	559
Okt.	10	601	101	+ 500	1 159	559	1 059
Nov.	10	1 468	1 868	— 400	1 890	584	659
Dec.	10	633	351	+ 282	1 023	634	941
Summa		6 609	6 328	+ 281			

¹ Beloppen avser kassamässiga transaktioner.

Riksgäldskontorets skuld mot dagslån hos banker m. fl. uppgick sålunda den 31 december 1969 till 941 mkr.

Skattkamarväxlar

Beloppet av utelöpande skattkamarväxlar utgjorde den 30 juni 1969 3 147 635 000 kr. och ökade under andra halvåret 1969 med netto 4 277 310 000 kr. till 7 424 945 000 kr. den 31 december 1969.

Fördelningen på olika förfallotider av den 30 juni resp. 31 december 1969 utelöpande växlar ävensom de diskontosatser, som tillämpats vid riksgäldskontorets försäljning av dessa växlar, framgår av följande sammanställning:

Utelöpande skattkamarväxlar

den 30 juni 1969			den 31 december 1969		
Förfallotid	Diskonto %	Mkr.	Förfallotid	Diskonto %	Mkr.
Juni 1969	6,5—5,5	4,73	December 1969	7,75	1,09
Juli »	6,5—5,5	3 063,76	Januari 1970	7,75—7,50	6 819,105
Augusti »	6,5	1,55	Februari »	7,75	3,42
September »	6,5—5,5	77,595	Mars »	8,50—7,75	64,48
			April »	8,50—7,75	1,21
			Maj »	7,75	535,64
		3 147,635			7 424,945

Följande sammanställning utvisar skattkamarväxelrörelsen för varje månad under andra halvåret 1969 (mkr.):

Månad	Marknaden			Riksbanken	Total nettoförändring	Utelöpande belopp	Därav Riksbanken	Affärsbankerna	Övriga
	Emitterade	Inlösta	Netto						
Juni 30						3 147,64	3 050,00	—	97,64
Juli . . .	9,35	18,28	— 8,93	+1 560	+1 551,07	4 698,71	4 610,00	—	88,71
Aug. . .	1,05	1,75	— 0,70	— 280	— 280,70	4 418,00	4 330,00	—	88,00
Sept. . .	29,28	67,10	— 37,82	— 78,50	— 116,32	4 301,68	4 251,50	—	50,18
Okt. . .	8,16	11,06	— 2,90	+ 860	+ 857,10	5 158,78	5 111,50	—	47,28
Nov. . .	5,94	8,01	— 2,07	+1 060	+1 057,93	6 216,71	6 171,50	—	45,21
Dec. . .	5,57	2,34	+ 3,23	+1 205	+1 208,24	7 424,95	7 376,50	—	48,45

Liksom tidigare har de växlar, som riksgäldskontoret utbjudit till försäljning under andra halvåret 1969, förfallit halvmånadsvis (den 15 och sista i resp. månad).

Löptiderna har varierat mellan ca 1 och 10 månader. De närmare detaljerna om skattkamarväxelförsäljningen i nu nämnda avseenden framgår av bilaga 3, vari angivits de diskontosatser, som tillämpats vid växelutbudet under respektive försäljningsperioder.

Såsom framgår av ovanstående sammanställning skedde upplåningen mot skattkamarväxlar under andra halvåret 1969 uteslutande i riksbanken, som ökade sitt innehav med 4 326 mkr. Affärsbankerna innehade inga växlar vare sig vid början eller slutet av perioden. För marknaden i övrigt redovisas en viss minskning av växel innehavet.

Kortfristig utlåning till banker m. fl. (dagslån)

Riksgäldskontoret har enligt beslut av 1964 års riksdag rätt att placera sina överskottskassor i dagslån till affärsbankerna, postbanken och allmänna pensionsfonden. Någon sådan utlåning har ej förekommit under andra halvåret 1969.

Svenska statens ansvarsförbindelser

I riksgäldskontorets årsböcker för budgetåren 1966/67 och 1968/69 har närmare redogjorts för svenska statens förpliktelser i samband med Sveriges anslutning till *Internationella utvecklingsfonden (IDA)*. Härav framgår, att riksgäldskontoret per den 30 juni 1969 utfärdat skuldförbindelser på sammanlagt kr. 270 124 333: 45. Av detta belopp hade riksbanken utbetalat kr. 221 158 283: 45.

Under andra halvåret 1969 har riksgäldskontoret inte utfärdat några nya skuldförbindelser. Riksbanken har emellertid under samma tid utbetalat

10 000 000 kr., varför riksgäldskontorets garantiåtagande, som den 30.6.1969 uppgick till 48 966 050 kr., reducerats till 38 966 050 kr. enligt följande sammanställning:

Utfärdade förbindelser av den	Ursprungligt belopp	Nedskrivet belopp	Efter nedskrivn. återstående belopp
	kr.	kr.	kr.
7.12.1960—27.10.1966 = 12 st. . .	218 392 233: 45	218 392 233: 45	1 —
3.8.1967	25 866 050: —	12 766 050: —	13 100 000: —
26.10.1967	25 866 050: —	—	25 866 050: —
	270 124 333: 45	231 158 283: 45	38 966 050: —

¹ Skuldförbindelserna har återlämnats till riksgäldskontoret.

I enlighet med beslut av 1969 års riksdag (rskr. nr 140) har fullmäktige den 10 juli 1969 iklätt svenska staten garanti intill ett belopp av 900 000 000 kr. för förpliktelser, som ingås av *Sveriges Investeringsbank AB*. I samband härmed har banken återställt en av fullmäktige den 4 juli 1968 utfärdad förbindelse på 630 000 000 kr.

Med stöd av bemyndigande av 1969 års riksdag (rskr. nr 245) har fullmäktige gemensamt med Allmänna Svenska elektriska aktiebolaget (ASEA) utfärdat och tillställt *AB ASEA-ATOM* en garantiförbindelse, att till sistnämnda bolag tillskjuta ett belopp av högst 500 000 000 kr. för att bolaget vid var tidpunkt skall kunna fullgöra sina förpliktelser. Dock skall vad staten och ASEA vardera har att utgiva icke överstiga 250 000 000 kr. Garantin undertecknades av fullmäktige den 10 juli 1969.

Enligt beslut av 1969 års riksdag (rskr. nr 247) har fullmäktige den 10 juli 1969 utfärdat och tillställt allmänna pensionsfonden en förbindelse avseende garanti intill ett belopp av 20 000 000 kr. jämte ränta för ett *SMT Machine Company AB* av fonden beviljat lån på samma belopp.

Beträffande Sveriges åtaganden gentemot *Asiatiska utvecklingsbanken* har närmare redogjorts i riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1966/67. Under andra halvåret 1969 har Sverige verkställt den fjärde inbetalningen till bankens grundfond, i samband varmed riksgäldskontoret den 24 juli 1969 efter hemställan av riksbanken utfärdat ytterligare en skuldförbindelse på 1 293 303 kr.

Totalt har därmed utfärdats fyra skuldförbindelser på tillsammans 5 173 212 kr.

I enlighet med beslut av 1954 års riksdag och Kungl. Maj:ts brev av den 13 juni 1969 har fullmäktige den 7 augusti 1969 undertecknat garanti för checkräkningskredit hos Sveriges Kreditbank till *Svensk Spannmålshandel ekonomisk förening* intill ett belopp av 35 000 000 kr.

Genom skrivelse nr 100/1963 (prop. nr 28/1963) bemyndigade riksdagen fullmäktige i riksgäldskontoret att ikläda staten garanti för lån till *svens-*

ka varvsindustriföretag till ett sammanlagt belopp av högst 400 mkr. inklusive räntor, på villkor och enligt grunder som angivits i nämnda proposition. I enlighet med beslut av 1965, 1968 och 1969 års riksdagar (prop. nr 46/1965, rskr. nr 202/1965, prop. nr 119/1968, rskr. nr 271/1968, prop. nr 74/1969, rskr. nr 228/1969) har garantibemyndigandet utökats till ett belopp av högst 2 200 mkr.

De t. o. m. den 31 december 1969 tilldelade och ianspråktaga garantibeloppen framgår av följande sammanställning:

	Tilldelade garanti- belopp, kr.	Ianspråktaget garantibelopp, kr.
Eriksbergs Mek. Verkstads AB	591 555 625	493 655 625
Falkenbergs Varv AB	23 250 000	11 000 000
AB Finnboda Varf	17 197 250	17 197 250
Gävle Varv	500 000	—
AB Götaverken	702 300 000	493 300 000
AB Öresundsvarvet		
Kalmar Varv	2 412 500	912 500
Karlstads Varv	1 566 712	1 000 000
Kockums Mek. Verkstads AB	496 500 000	270 100 000
Helsingborgs Varfs AB		
AB Lindholmens Varv	80 790 000	21 790 000
AB Lödöse Varf	34 165 000	18 600 000
AB Marstrands Mek. Verkstad	1 500 000	1 500 000
Sölvesborgs Varv AB	18 297 750	1 500 000
Uddevallavarvet AB	224 444 375	24 917 500
AB Åsiverken	5 520 788	2 020 788
	2 200 000 000	1 357 493 663

Statsskuldens fördelning på förfallotider

I följande sammanställning har statsskulden uppdelats med hänsyn till de olika lånens återstående löptid:

	31/12 1967		31/12 1968		31/12 1969	
	mkr.	%	mkr.	%	mkr.	%
Lån med en återstående löptid av högst 1 år	7 482	29	8 740	30	10 218	31
över 1 men högst 5 år	4 757	18	4 774	16	3 852	12
» 5 » 10 »	4 589	18	6 579	23	9 193	28
» 10 » 20 »	4 402	17	5 916	20	5 715	17
» 20 år	3 514	14	2 351	8	2 351	7
Amorteringslån	90	0	89	0	652	2
Lån utan bestämd återbetalnings- tid	946	4	967	3	962	3
	25 778	100	29 416	100	32 943	100

Särskilda av riksdagen meddelade uppdrag**Riksdagsledamöternas bostadsfråga**

I enlighet med sitt av riksdagen givna uppdrag bevakar fullmäktige alltjämt frågan om anskaffning av bostäder åt riksdagsledamöter. I dagens läge, då man har att räkna med att ett betydande antal bostadsrum snart kommer att stå till riksdagsledamöternas förfogande i det provisoriska riksdagshuset vid Sergels torg har emellertid en viss försiktighet ansetts böra iakttas innan riksgäldskontoret binder sig för nya bostadsprojekt.

Såsom framgår av berättelserna till 1968 och 1969 års riksdagar hade riksgäldskontoret träffat preliminär överenskommelse med en byggnadsfirma i Stockholm om förhyrande för riksdagens räkning av ett antal lägenheter i ett nybygge i kv. Gjutaren nr 11 och 12 vid Birkagatan här i staden. Detta bostadsprojekt är inte längre aktuellt för riksgäldskontoret.

Beträffande riksgäldskontorets befattning med *ungdomens lönsparande* och *allmänna lönsparandet* samt *statliga partibidrag* hänvisas till redogörelser i riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1968/69.

Stockholm den 8 januari 1970

LARS LINDMARK

AXEL STRAND   BIRGER ANDERSSON   TORSTEN FREDRIKSSON

IVAR JOHANSSON   OSCAR ÖSTMAN   HENNING GUSTAFSSON

GEORG RINGSTRÖM

Riksgäldsdirektör

/Torsten Bjerlöv

Sammandrag			
av			
Riksgäldskontorets balansräkning (i mkr.)			
Tillgångar			
	1969 30/6	1969 31/12	Förändr.
<i>Riksgäldsfonden</i>			
Uppköpta obligationer	1	1	— 0
Förskott för inlösen av obligationer och kuponger m. m.	26	67	+ 41
Rörliga krediter åt vissa myndigheter	1 210	1 383	+ 173
Garantimedel för Österrikes garanterade konverteringslån 1934/59	2	2	— 0
Fordran hos riksgäldskontorets auktoriserade återförsäljare av premieobligationer	37	13	— 24
Checkräkning hos riksbanken	9	3	— 6
Postgirokonto	10	1	— 9
Diverse	1	2	+ 1
	<hr/> 1 298	<hr/> 1 472	<hr/> + 174
<i>Kapitalinvesteringar</i>	33 238	34 995	+ 1 757
Summa	<hr/> 34 536	<hr/> 36 467	<hr/> + 1 931
Skulder			
<i>Riksgäldsfonden</i>			
Statsskulden			
Fonderad statsskuld	21 256	22 632	+ 1 376
Tillfällig statsskuld	5 745	10 311	+ 4 566
	<hr/> 27 001	<hr/> 32 943	<hr/> + 5 942
Kassabehållning från statsverket	4 293	436	— 3 857
Förfallna obligationer	42	71	+ 29
Förfallna vinster och kuponger	49	63	+ 14
Icke disponerade medel tillhöriga statens sekundärlånefond för rederinäringen	2	2	—
Skattemedel	2	2	—
Oreglerade anslagsmedel	197	—	— 197
Diverse	1	1	—
	<hr/> 4 586	<hr/> 575	<hr/> — 4 011
<i>Tillgångar över skulder</i> ¹⁾			
Statens eget kapital	2 949	2 949	—
Summa	<hr/> 34 536	<hr/> 36 467	<hr/> + 1 931

¹⁾ Motsvarar den del av statens kapitalinvesteringar, som finansieras av andra medel än låne-medel.

Bilaga 2

Det statliga lånebehovet och dess täckning under kalenderåren 1967—1969 (kassamässiga belopp i mkr.)

	1967			1968			1969		
	1: a halv-året	2: a halv-året	Summa	1: a halv-året	2: a halv-året	Summa	1: a halv-året	2: a halv-året	Summa
<i>Statens utgiftsöverskott</i>									
Statsverket ¹	-1 878	3 262	1 385	-2 505	4 052	1 547	-3 541	3 855	314
Riksgäldskontoret									
Kapitalbudgeten	359	1 166	1 525	834	946	1 780	1 238	1 955	3 193
Rörliga krediter	35	24	59	133	- 114	19	186	173	360
Diverse	30	11	41	- 21	46	25	- 46	- 25	- 71
	-1 454	4 463	3 009	-1 559	4 930	3 371	-2 163	5 958	3 795
<i>Checkräkningsförändringar</i> ²	- 317	- 120	- 436	815	- 547	268	- 253	- 16	- 269
<i>Lånebehov (= statsskuldförändring)</i>	-1 771	4 343	2 572	- 744	4 383	3 638	-2 415	5 942	3 527
<i>Statsupplåningens fördelning på lånetyper (nom. belopp)</i>									
<i>Statsobligationer</i>									
Långfristiga	297	426	723	674	1 441	2 115	1 401	1 372	2 773
Kortfristiga	- 897	1 374	477	- 363	400	37	-1 067	-	-1067
<i>Statsskuldförbindelser, sparobl. m. m.</i>									
Långfristiga	43	- 13	30	40	- 51	- 11	- 28	2	- 26
Kortfristiga	152	180	332	95	172	267	198	10	208
Skattkamarväxlar, dagslån	-1 368	2 376	1 008	-1 190	2 421	1 231	-2 919	4 558	1 639
Summa (= statsskuld- förändring)	-1 771	4 343	2 572	- 744	4 383	3 638	-2 415	5 942	3 527
<i>Statsupplåningens placering</i> ³									
<i>Marknaden</i>									
Affärsbanker	- 976	1 853	877	- 106	629	523	- 99	..	..
Postbanken	- 262	571	309	- 540	- 50	- 590	415	..	..
Övriga ⁴	179	874	1 053	396	982	1 377	132	..	..
	-1 059	3 289	2 239	- 250	1 561	1 310	448	..	..
Riksbanken ⁴	- 712	1 045	333	- 494	2 822	2 328	-2 863	..	..
Summa (= statsskuld- förändring)	-1 771	4 343	2 572	- 744	4 383	3 638	-2 415	5 942	3 527

¹ Driftbudgeten och transaktioner vid sidan av riksstaten enligt rörelsen på statsverkets checkräkning.² Förändring i behållningen på statsverkets och riksgäldskontorets checkräkning i riksbanken samt på riksgäldskontorets postgirokonto och kontot Kortfristig utlåning till banker m. fl.³ Förändringar i resp. sektors innehav av statspapper.⁴ Uppskattade belopp.

Anm. Långfristig upplåning: ursprunglig löptid över 7 år.

Kortfristig " : " , högst 7 år.

Av riksgäldskontoret tillämpade diskontosatser vid försäljning av skattkamarväxlar i marknaden under andra halvåret 1969 i %

Försäljnings- period 1969	Förfallodag																	
	1969								1970									
	Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Jan.		Febr.		Mars		April		Maj	
	15	30	15	31	15	30	15	31	15	31	15	28	15	31	15	30	15	31
1/7—20/7	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21/7—15/9	—	—	8,0	8,0	8,0	8,0	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75
16/9—11/11	—	—	—	—	8,0	8,0	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75
12/11—21/12	—	—	—	—	—	—	—	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75	7,75
22/12—31/12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5	—

Anm. Enligt försäljningsvillkoren äger växelnehavaren efter framställning få skattkamarväxel inlöst före förfallodagen, dock tidigast åtta dagar före densamma, varvid på ifrågavarande dagar belöpande diskonto återbetalas. Vid inlösen efter förfallodagen erhåller växelnehavaren upplupen ränta från nämnda dag t. o. m. inlösningsdagen, dock för högst åtta dagar. Såväl returdiskonto vid förtidsinlösen som upplupen ränta vid inlösen efter förfallodagen beräknas på växelbeloppet efter den diskontosats som tillämpats vid växelns försäljning.